



Giubileum da la Stamparia Strada
A l'ocasiun dal giubileum da 30 onns da la Stamparia vegn mussà ina stampa da trais dimensiuns.



Spital da Tusàn cun nov parsura
La radunanza da delegads dal spital da Tusàn ha elegì Curdin Capaul sco nov parsura.

südostschweiz

LA QUOTIDIANA

Redacziun: Via Sommerau 32, 7007 Cuira, tel. 081 255 57 10, redacziun@laquotidiana.ch



Gronds victurs e puspè campions grischuns: Mattiu Cabalzar, Christian Studer, Hermann Jemmi, David Solèr e Robin Studer (da san). FOTO G. N. STIGIER

Danovamain campions grischuns

DA GION NUTEGN STIGIER / ANR

■ **Ilis tiradurs sursilvans, surmirans ed engiadinais han persvartar il final dal tir da gruppas grischun a Cuira. Sco già avant in onn ha la gruppa da Castrisch gudagnà la categoria E, quella che vegn sajettata cun l'arma da militar.** In dals puncts culminants da la stagiun da tir è bain adina il final chantunal da gruppas. Sonda ha quel gi lieu per la 33avla giada e quai a Cuira. Las gruppas da la Surselva, dal Sur-

meir e da l'Engiadina han tratg precis e bain. Gist 12 gruppas da quellas trais regiuns èn sa qualificadas per l'emprima da trais rundas naziunalas. Sin il podest èn vegnidas las gruppas da Castrisch, Duin, Alvra duas gruppas e Puntraschigna. Ina classa per sazez èn er stads ils tiradurs da Tumegl cun festivar ina victoria dubla en il champ D. Haldenstein ha defendì ses titel en il champ A, quel cun l'arma da sport.

> PAGINA 8



Mario Riatsch ha demischiunà sco president da Guad Grischun. MAD

Guad Grischun a Tarasp

■ **(anr/bs) D'incuort ha gnü lö sul Chastè da Tarasp la 14avla radunanza da Guad Grischun. 90 commembers e 14 giasts han tut part a la radunanza, tanter quels eir il president da la renzga grischuna Mario Cavigelli.** El ha intunà cha per mantgnair il god cun perseveranza faja dabsögn d'üna collavuraziun vicendaivla sün tuot ils s-chalins.

La radunanza ha decis cun votum unanim da refusar l'iniziativa dal pövel per abolir la chatscha speciala. Il president da Guad Grischun, Mario Riatsch da Sent, ha demischiunà davo quatter onns ed ün successur nun es amo in vista. La radunanza es gnüda accompagnada cun ün program varià.

> PAGINA 9

SPITEX FOPPA

238 000 kilometers sin viadi

(ant/abc) Il 2017 ein diligentas collaboraturas stadas 22000 uras tier lur clientella. Per far quei ein ellas stadas 6455 uras sin via cugl auto. Per ina organizaziun da spitex ella periferia sco la Spitex Foppa s'audan ils liungs viadis tiel mintgagi. En marceus ed aglomeraziuns populai spess san las collaboraturas dalla spitex ir quasi d'in esch a l'auter. Ellas munto gnas ei quei auter. El center ein il survetsch al concarstgaun, l'assistenza alla persuna che drova agid. Grazia a quei survetsch sa ella restar a casa. Malgrad tut han las finanzas in plaid decisiv ella relaziun. Las collaboraturas dalla Spitex Foppa partan 21 plazzas cumpleinas. Il president Franco Hübner menziuna en sü rapport annual 2017 ina midada el menaschi sez. La spitex ei razionalisada, ella drova dameins pupi. Tutas collaboraturas registreschan lur fegl da lavur directamein cul program da planisaziun. Il temps da lavur, la planisaziun dalla tgra, las valurs quotidianas dalla persuna respectiv clienta, ils rapports dil sesentir e gliestas da medicaments ein integrai completa-
mein en quei program.

> PAGINA 5

Amiez la restauraziun

La restauraziun dalla baselgia claustrala a Mustér ei ina gronda sfida

DA HANS HUONDER / ANR

■ **Rodund dus onns ei la baselgia da s. Martin dalla claustra a Mustér serrada. Il moment ein ins amiez las lavurs da restauraziun internas. Denter auter ha ei num stabilisar igl arviul.** Examinaziuns dalla statica han numnadamein mussau ch'ils mirs endadens ein buca colligai directamein culs mirs ordadora. Cheutras ha ei dau moviments e la finfinala era sfendaglias. Per stabilisar igl arviul vegn montau 40 stangas che colligian quel culs mirs. Rodund 20 dad ellas vegnan ad esser da veser egl avegnir ella baselgia. «Quei havein nus stuiu far ils davos onns era tier auters baghetgs da quella vegliadetgna», digl igl architect e responsabel per la direzziun dallas lavurs, Matthias Schmid. Tenor igl inschignier Iso Mazzetta ei la lavur da furar las ruosnas per francar las stangas fetg pretensiusas: «Quei succeda cun aua e quei prenda gronda atenziun.» Il responsabel pils baghetgs tier la claustra da Mustér, Andreas Isler, ei cuntents



Andreas Isler, Iso Mazzetta e Matthias Schmid (da sen.) en discussiun. Las differentas lavurs da restauraziun pretendan ina buna coordinaziun. FOTO H. HUONDER

cugl andament dallas lavurs. La finamira ei da terminar la restauraziun dalla baselgia claustrala sils 11 da november 2019, il di per la festa dil patrun-baselgia s.

Martin. Lu duei la baselgia vegnir inaugurada. Ils cuosts per l'entira restauraziun interna ed externa ein calculai cun 15,5 milliuns francs. La restauraziun

externa dalla fatschada dalla baselgia ei vegnida terminada igl onn vargau.

> PAGINA 3

Mario Pacchioli cun «Remas»

In project intercultural singular denter ils cantuns Grischun e Fribourg

DA PAUL DUFF / ANR

■ **Il venderdis vargau a Fribourg, la sonda a Cuera el teater dil marcau ha Mario Pacchioli cantau las ovras dil project «Remas».** Igl ei stau duas uras delectontas d'udir cant solistic da Pacchioli accumpignaus digl Orchester da combra filharmonica Grischun e dil chor mishedau «La Chanson de Fribourg». Davos las culissas ein

personalitads impurtontas stadas ch'han – ils ins gidau a trer il carr ed auters dau peisa d'impurtonza al project. «Senza mes dus cumpogns da viadi da project fussen nus buca cheu oz», ha Pacchioli detg e numnuu Mariano Tschur sco meinaproject e Laurent Brunetti sco accumpignader tier la realisaziun. Mario ha cumpo-
niu las melodias sin fundament dils poems da poets romontschs trapassai e contempo-

persunalitads impurtontas stadas ch'han – ils ins gidau a trer il carr ed auters dau peisa d'impurtonza al project. «Senza mes dus cumpogns da viadi da project fussen nus buca cheu oz», ha Pacchioli detg e numnuu Mariano Tschur sco meinaproject e Laurent Brunetti sco accumpignader tier la realisaziun. Mario ha cumpo-
niu las melodias sin fundament dils poems da poets romontschs trapassai e contempo-

> PAGINA 2



Applaus frenetic: In laud a tuts artists ed in engraziament resentiun dil publicum. FOTO P. DUFF

2022
9771424*749004

Servetsch d'abunents e da distribuziun: tel. 0844 226 226
mail: abo@somedia.ch



Aposta per la Chanson de Fribourg ha Mario Pacchioli cumponiu canzuns cun texts romontschs.

FOTO P. DUFF

«Jeu hai nuot auter che miu lungatg»

Remas – ovra sinfonica enramada da lirica romontscha

DA PAUL DUFF / ANR

■ Il venderis vargau a Fribourg, la sonda a Cuera ei Mario Pacchioli se-presentaus cul project cantic, liric, sinfonic al publicum svizzer. El ch'ei da casa sil mund entir ei puspei turnaus tier nus e purtau in regal prezios «Remas». A Fribourg stat ei scret «La salle debout a longuement salué le travaille de l'artiste», a Cuera ei la reacziun dils presents stada exact tuttina, in applaus en pei sco reconuschientscha per la presentaziun da Mario Pacchioli, digl Orchester daombra filharmonic dil Grischun e per las cantaduras ed ils cantadurs da La Chanson de Fribourg.

In team da siemi

Pacchioli menziuna ed engrazia a siu team. Il cantadur stat oz el center dil resultat d'in project, mo el reconuscha la prestaziun da tuts cumpigliai en quel e discuora da siu team. Agl origin ein Mariano Tschuur e Laurent Brunetti semess cun Mario ellas hottas dil project «Remas». Mintgin dad els ha uniu sias cumpetenzas, ha affliau gidonters e fundau l'uniun «Remas Productions» per con-tonschers in resultat final cul project. Usa stattan 70 protagonistas sin tribuna, ils sunadurs e las sunaduras dalla Filharmonia daombra grischuna, il chor mischedau La Chanson de Fribourg e Mario Pacchioli, il cantadur, cumponist ed autor. Jérôme Kubli ha dirigiu igl orchester, Jérémie Zwahlen il chor e Gieri Maissen ha accumpignu las produziuns al clavazin – pliras ovras en duet clavazin e cantadur. Davos las culissas ha impurtonta

glieud trag il fils. Il project porta il bul evident da Mariano Tschuur. El ha anffau ils padrins ellas persunas impurtontas Dominique de Buman, president dil cussegl nazional e pli ault magistrat dalla Svizra, Mario Cavigelli, president dalla regenza dil cantun Grischun e Georges Godel, president dalla regenza dil cantun Fribourg. Tala gilda ei mussament dall'impurtonza dil project «Remas». Godel anffa pliras cartas unificontas denter ils dus cantuns. Bilinguitad a Fribourg e trilinguitad el Grischun, l'amur dils dus pievels per il cant popular da lur ragisch e l'impurtonta cella da spiritualitad all'Universitad da Fribourg. Cheu s'entapan Grischunas e Grischuns cun la cultura da Fribourg e retscheivan fundament etic e spirital sin lur via dalla veta. Cavigelli fa attents sin la cohesiun ch'ina cultura parentada porta al pievel. Quella chegradescha tutras fatschentans nua ch'ils cantuns stattan en concurrenza sin plazzals laterals.

Il resultat cun valeta historica

Oz obtegn il pievel romontsch in cudisch bein enramaus cun tut ils texts dallas canzuns cumponidas da Pacchioli. Aschuntau ei in disc cumpact che cuntegn la part auditiva, las canzuns cun accumpignament orchestral. Igl ei in deletg per l'ureglia ed in omagi als auturs dallas poesias. Quels han viviu el 19avel, 20avel tschentaner e plirs dad els ein aunc oz activs ella cultura dil plaid romontsch. Il cudisch cuntegn las poesias transladas per franzos e tudestg. Medemamein ein ils poets portretai en lur biografias. Partrats accumpignonts da Laura Decur-

tins, Nadine Derungs e Leo Tuor cumpleteschan il tom.

La cruna ei la musica

La cruna survegneton la musica, il cant ch'ensiera il plaid in melodiusadad. Tgi ch'ha astgau assister als concerts ha sentiu la valeta dalla lavur musicala da Pacchioli. Nus Romontschs enconuschin sia vusch e siu talent artistic. A Fribourg ha quei tunau aschia ord il publicum: «Magnifique Remas! Quelle musicalité et quelle présence sur scène; pur moment de bonheur». «Superbe Mario pour ce concert Remas! En effet quelle voix! Quelle jeu de scène!», in tierz comentari fa in bravo a Mario ed agl orchester dil Grischun. Quei descrive atmosfera e sentiments dil publicum els dus concerts. Igl applaus discarga mingamai il cor cargeus cun bellezza. L'integraziun dil chor mischedau «La Chanson de Fribourg» ha fatg surstar. Fin e bi han els cantau quater canzuns ord las «Remas», scapescha en romontsch e, bein capiu, cun exacta pronunzia. La produziun ei stada in supplement per il publicum dils concerts, ina variazion bein gartegiada.

«Remas» ei in document cultural sigillaus en scret ed en tun. Per ils auturs dils poems munta quei honur e respect, Pacchioli survegneton la certadad ch'el s'auda tier la cultura romontscha. Tier quella s'identifichescha el cumpleinamein e dat ad ella ina dimensiun nova. Musica e cant popular solistic cun accumpignament da musica orchestrala, in omagi alla cultura romontscha sur 200 onns. La valeta cuzzonta attribuin nus ad el, a siu team cun lur project «Remas».



Ha empalau il project «Remas»: Mariano Tschuur.

FOTOS R. ALVES



Ei vegnida per tedlar, guder e gratular: L'actura Tonia Maria Zindel.



Convischins da Sumvitg: Armin e Martin Candinas cun lur vischin da Rabius Mario Pacchioli.



Staus tschercaus e dumandaus per signar il cudisch ed il dc.



La delegaziun dalla regenza dil cantun Fribourg, Georges Godel, president dalla regenza, e Danielle Gagneau-Morell, la cancelliera, ensemen cun Mario Pacchioli e Mario Cavigelli, president dalla regenza grischuna.



Il concert ha reuniu la prominenz romontscha cun representants dalla politica, dalla belgia e dallas medias.

FOTO P. DUFF